

Viktor Pirnat. Predavatelj bo pregledno opisal potek dogodkov od določitve izletnega načrta preko zbiranja do zaključka izleta samega. Isto tako bo pregledal delo za letovanje od prošnje za sprejem v kolonijo do povratka z morja. Prečital bo nekaj pism naše mladine iz ljudskih in meščanskih šol, ki je letovala ali izletela v domove JS ali pa v kake

druge domove, ki jih JS podpira. Opisal bo te domove predvsem v Gornjem Jadranu, kamor slovenska mladina posebno zahaja, dokazal pa se bo tudi ostalih. — Zemljevid naše morske obale.

— V kmetijskem radiu bo v nedeljo, 26. maja, ob 17. uri: Higijena živali in hlevov. Predava g. inž. Riegler.

Stanovska organizacija JUU

Dabila

= JUU — SRESKO DRUŠTVO ČRNO-MELJ-METLIKA bo zborovalo dne 8. junija 1940. v Semiču po predhodnem izletu na Smuk. Vsi s prvim vlakom v Semiču, nato na izlet, po izletu skupno kosilo, nato zborovanje z dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo. 2. Poročilo tajnika in blagajnika ter dopisi. 3. Razprava o predlogih za banovinsko skupščino in izvolitev delegata. 4. Referat: »Utiš s hospitacije v III. razredu poizkusne šole za Bežigradom z razpravo. 5. Slučajnosti. — Odbor prosi vse one, ki niso izpolnili svojih obvez napram društvu, da to do zborovanja store! — Nasvidenje 8. junija 1940. v Semiču! Odbor.

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA - OKOLICA — VZHODNI DEL — je zborovalo dne 11. maja 1940. ob 9. uri v Trgovskem domu v Ljubljani. Zborovanja se je udeležilo 55 članov in članic, t. j. 66 %.

Zborovanje je otvorila tov. predsednica F. Završanova. Pozdravila je navzoče zborovalce, še posebej tov. predavatelja, ravnatelja meščanske šole na Rakeku, V. Kunsta. Tovaršu Luliku, podpredsedniku društva, je izrazila sožalje ob smrti njegovega očeta. Pozdravila je tov. Webra, ki je takoj po okrevanju od težke bolezni prihitel na zborovanje. Odsošnost na zborovanju je opravičila tov. V. Mauerjeva. Predsednica je izrazila iskreno željo, naj bi se vsi tovariši in tovarišice zavedali svojih dolžnosti do društva in organizacije in redno prihajali na zborovanja. — Po pozdravnih besedah je predsednica pojasnila zborovalcem položaj in organizacijo, vstop učiteljev Srbov v banovini Hrvatski v Savez hrvatskih učiteljskih društev, akcijo za povišanje prejemkov in napredovanja v višje skupine.

Poročilo predsednice se sledilo važnejši dopisi, ki jih je prečitala tov. tajnica St. Podbevškova. Ker so na dnevnem redu volitve delegatov in njihovih namestnikov za banovinsko in državno skupščino, se zborovalci podrobno seznanijo z načinom volitve, ki določa število delegatov po številu članov v društvu. Do prihodnjega zborovanja, ki naj bi se po vseh društvih vršilo meseca junija, naj članstvo pripravi predloge za banovinsko skupščino.

Tov. M. Kosin je poročal o občnem zboru U. T., na katerem je zastopal naše društvo. Vsem tistim, ki so pristopili k U. T. kot člani s predpisanim deležem, je objasnili položaj, ki je nastal sedaj, ko se bo podjetje iz zadruge preosnovalo v delniško družbo. Vzodbujal je vse navzoče učiteljsko, naj pristopa, v kolikor še tega ni storilo, k svojemu lastnemu gospodarskemu podjetju.

Poročilom društvenih funkcionarjev je sledilo nad vse zanimivo predavanje tov. V. Kunsta o pouku elektrike v osnovni šoli. Predavatelj je takoj v uvodnih besedah pojasnil poslušalcem, kako pomankljivi in šablonski je bil pouk, ki smo ga bili v tem predmetu deležni nekoč mi in, ki ga je še sedaj, v dobi elektrike, prenekateri deležni. Z učili, ki jih je po njegovih preizkušnih načrtih izdelala Učiteljska tiskarna, je praktično pojasnjeval električne pojave, ki so se zdeli doslej marsikomu od navzočih prekomplisirani, da bi jih lahko pojasnili otrokom osnovne šole. Z zanimanjem in začudenjem je sledilo učiteljsko predavanje od poizkusa do poizkusa in odobravalo njegova stalna prizadevanja po zgraditvi domače slovenske šole, ki bo vzgajala in poučevala otroke za cilje in naloge, ki so nam zadane, nam potrebne in tudi dosegljive. Ob zaključku predavanja je tov. Kunst objasnili navzočim izdelavo učil, ki so šolam na razpolago pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji in, ki bi ob večjem zanimanju postala gotovo še cenejša kot so. — Tov. predsednica se je predavatelju toplo zahvalila.

Po predavanju so se vršile volitve delegatov za banovinsko in državno skupščino. Za banovinsko skupščino je bila izvoljena tov. St. Podbevškova, za državno skupščino pa tov. D. Zemličeva. Namestnica obeh delegatov je tov. J. Likarjeva. Društvo bo zastopal podpredsednik tov. Lulik Avgust.

Ker pri zadnji točki dnevnega reda: slučajnosti, ni predlogov, se določi prihodnje

zborovanje. Vršilo se bo izven Ljubljane, da bo omogočen udeležencem toplejši stik s tovariši in bo tako dana priložnost za zblizanje. Zborovalci se odločijo za Kamnik. Prevoz in skupno kosilo bo preskrbel odbor, ki bo članstvo o vsem pravočasno obvestil. Predsednica zaključila zborovanje in se udeležencem zahvalila za sodelovanje.

Završan Franciška, Podbevšek Stefanija, predsednica, tajnica.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO MARIBOR-LEVI BREG je zborovalo v soboto, dne 4. maja t. l., na Pesnici v dvorani g. Kerenciča. Udeležba, ki je že več let pri zborovanjih tega društva odlična, je tokrat zaradi trajnega dežja in slabih prometnih zvez nazadovala. Od 97 članov je bilo došlo 43, kar je spričo navedenih ovir še zadovoljivo.

Uvodoma se je tov. predsednik spomnil v aprilu t. l. preminule tov. Čonč Franciške in ponovno pok. tov. Froma V., ki je 20 let deloval v kraju zborovanja. Pozdravil je g. Kerenciča, znanega prijatelja učiteljskega, ki je odgovoril s prisrčno dobrodoščico vsem zborovalcem. Svoje odsotstvo je opravičil domači župan g. Fras Franjo in poslal učiteljsko pozdrave.

Pri obravnavi dopisov se je društvo izreklo proti prostov. zavarovanju — radi pretežkih sedanjih gmotnih prilik. Zopet je ugotovilo primere, da se tov. prepoveduje bivanje izven služb. kraja, v katerem nikakor ni dobiti stanovanj! V prepovednem odloku naj se vendar obenem nakaže prizadetemu stanovanju!

V točki funkcionarskih poročil je blagajnik tov. Horvat imenoma konstatiral članarinske dolžnike ter je bilo sklenjeno, da v primerih morebitnih diferenc te ovržejo prizadeži do prihodnjega zborovanja z dokazili. Letošnji dolžniki naj članarino poravnajo še pred počitnicami, najbolje prve dni junija, prejšnjeletni dolžniki pa naj vsaj v obrokih odplačujejo stari dolg, sicer se bo dolg izterjal potom odvetnika! Poravnati je tudi naročnino za Šolsko matico! Tov. Andrejčič je opozoril na zapostavitve staroupokojencev pri izenačenju prejemkov. Tov. predsednik ponovno poziva, da naj nadzorni odbor često pregleda poslovanje društvene uprave, članarino naj po zadevnem sklepu šolske uprave učiteljskega redno odpošljejo, da tov. blagajnik lahko redno nakazuje prispevke sekciji, ostali funkcionarji (za UT, UP, MM, US itd) naj redno podajajo poročila, četudi kratka! Tov. Lešnik razloži sedanjo organizacijsko obliko UT.

V razgovoru o aktualnih stanovskih, pedagoških in službenih zadevah je poročal tov. predsednik ter je učiteljsko zavzelo sledeče stališče k nastopnim zadevam:

1. Reasumacija o anketi glede kmetijskega pouka izvršimo pri prih. zborovanju.

2. Glede akcije podpiranja učencev nadarjencev, ki jo v načelu kot silno aktualno pozdravljamo, imamo pomisleke v administrativnem načinu, akcija sama pa naj poseže globlje tudi v preustroj ustrežajočega načina vzgojno učnega dela! O tem vprašanju je nujno potrebno razpravljati v naših pedagoških glasilih!

3. Smo načelno proti vsem zbiralnim akcijam v šolah ter je v tem smislu že pred leti odločila tudi šolska oblast. Osebito pa ni vzgoji v korist, če mladina sodeluje pri takih akcijah v korist različnih ustanov istočasno, kar nikakor ne dovaja mladine k toliko naglašeni in zares nam prepotrebni vzajemnosti in bratski složnosti! Naš narod nas želi videti složne ter bodo vse slične akcije uspešne le, če vsaj narodno obrambne ustanove z njimi nastopajo strnjene! Tu ob meji pa smo sami potrebni pomoči, zato tu take akcije opuščajmo!

4. Pogozdovanje je poleg gospodarskih, vremenskih, zdravstvenih i. dr. dobrin izredno važno vprav v obmejnih pokrajinah, saj je tu še tudi obrambno-varnostnega pomena! Zato naj odločilni faktorji ob vsestranskem sodelovanju občin, šol, vojaštva itd. zlasti tu podpro pogozdovanje!

5. Stanarina učiteljev, poročenih z neučiteljki in gospodinjstvo ločenih, je največja krivica v toliko, da se tako dolgo sploh ni pri-

znala, sedaj pa od samega priznanja prizadete ne morejo živeti! Zato sekcijo prosimo, naj vložijo na pristojno mesto že tudi tožbo za nakazilo prejšnjeletne staranine tem tovarišicam!

6. Zopet so odpravljene čitanke, in to III. in IV. Menjava učnih knjig v teh težkih časih vzbuja že dolgo nezadovoljstvo na vseh, osebito še ljudskih šolah, ki so pač obvezne za premožne in — siromake. Začasno naj se s tem počaka, pač pa pripravljaj nove učne knjige ter je k njih sestavi povabiti priznane, v šolah (ne le na drugih mestih) delujoče učitelje — praktike! Cene niti blizu ne smejo biti sedanje!

Sklepi in predlogi — v kolikor že niso zapopadeni v prejšnji točki:

1. Društvo se v vsem obsegu pridružuje resoluciji udeležencev tečaja za kmetijske nadaljevalne šole v Mariboru (glej »Večernik«, št. 98., z dne 30. aprila t. l.).

2. Sprejet je bil tudi predlog glede priznanja dnevnice trdi uradnikom, ki so na orožnih vajah.

3. Pavšalnim blatilcem našega stanu in s tem tudi naše šole in našega naroda, katerih niti sedanja rešna doba ni zresnila, velja naš prezir v oni meri, kot našim narodnim nasprotnikom in izdajicam! Smo za stvarno in dostojno kritiko, smo za strogost in zakonito postopanje napram morebitnim prestopnikom — posameznikom, toda v vseh stanovih, ne le v učiteljskem! V ostalem pa ravno obmejno učiteljsko danes apelira na: odpravo krivic, medsebojno odpuščanje in naše pravo bratstvo! (Sprejeto z burnim pritrdjevanjem.)

4. Enako navdušeno je bila sprejeta obmejna resolucija, nanašajoča se na potrebo izrednih ugodnosti obmejnemu ljudstvu in učiteljsstvu v teh izrednih časih. Resolucija se glasi:

1. Obmejno učiteljsko, skupno z obmejnimi ljudstvom, živi že dolgo, osebito pa še od lanske jeseni, zaradi izrednih prilik v najtežjih razmerah, od katerih so naravnost neznosne zlasti materialne. V takih razmerah je vsako delo kvalificirano kot delo »na terenu« ter naj se upošteva in nagradi s posebnimi »terenskimi dokladami« in raznimi ugodnostmi.

2. Učiteljsstvu v obmejnih srezih je vsaj za dobo teh izrednih razmer takoj priznati in izplačevati izredne obmejne doklade! (Slične doklade ima učiteljsko tudi v obmejnih pokrajinah drugih držav.)

3. Vsemu, zlasti še obmejnemu učiteljsstvu, ki mora bolj kot vse ostalo prenašati vse in biti pripravljeno na vse, je priznati (kot je to že predlagalo učiteljsko gornjegrajskega sreza) za dobo teh izrednih razmer moratorij, kot se priznava voj-

nim vpoklicancem! Enako ugodnost zahtevamo tudi za naše narodno-zavedno obmejno ljudstvo, kojega sestavni in sotrpenci del smo obmejni učitelji!

4. Obmejnemu učiteljsstvu je za dobo teh izrednih razmer izjemoma črtati vse odtegljaje od službenih prejemkov, izjemoma prvenstveno priznavati vsa dotekla napredovanja in nakazati vse terjatve iz prejšnjih let!

Stavimo te izjemne zahteve, ker leta in leta že ključemo k posebnemu upoštevanju obmejnega šolstva, obmejnega učiteljsstva in obmejnega ljudstva, terjamo zaman priznanje prvega ali vsaj drugega plačilnega razreda, katerega so deležni (in jim ga po vsej pravici iz srca le privoščimo) drž. nameščenci v notranjih večjih, danes niti blizu tako eksponiranih, pa tudi zaradi dragine manj trpečih krajih, kot so obmejni. V izrednih razmerah hočemo vztrajati in vzdržati, zato pa imamo tudi polno pravico do izrednih eksistenčnih ugodnosti!

Prihodnje zborovanje (kratko) bo dne 15. junija t. l. ob 11. uri po skupni uradni konferenci. Obravnavali bomo le napovedano reasumacijo, zanimivo situacijsko poročilo in predloge za banovinsko skupščino! — Pripravite!

Predsednik:
Vauda Mirko s. r.

Tajnica:
Rečnik Ivanka s. r.

Novosti na knjižnem trgu

—k Aleš Ušeničnik: Izbrani spisi III, zvezek. Založba Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. 1940. Cena vezani knjigi 90 din. Knjiga obsega 319 strani in je razdeljena v sledeča tri poglavja: 1. Filozofski in njih misli, 2. Filozofski problemi, 3. Svetozori.

Učiteljska tiskarna

—t V Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani in njeni podružnici v Mariboru dobite pisarniške potrebščine za šolo, pisarne in dom, knjige za šolanje otrok, znanstvene in leposlovne vsebine za odrasle, za otroke, za odraslo mladino, prijatelje in znanca, učila za vse, merila in razne merilne instrumente za šolo in praktično uporabo, svetlopišni papir »Jasnit« za kopiranje načrtov in skic. V tiskarni se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela.

Pivo LEŽAK IN BOK

iz

Pivovarne Union v Ljubljani

se najbolje priporoča

Gostilna „Ražem“

Ljubljana — Žabjek

Prvovrstna primorska kuhinja, izborna vina in vedno sveže pivo. — Cenjenemu učiteljsstvu se priporoča Zoran Ražem

Telefon št. 28-57

V KNJIGARNI UCITELJSKE TISKARNE v Ljubljani in njeni podružnici v Mariboru dobite vse pisarniške potrebščine za šolo in dom. knjige za šolanje svojih otrok; učila za vse šole;

FABIANI & JURJOVEC
LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA 5

priporočata veliko izbiro damskega in moškega blaga, preproge, zastore, odeje, perje, puh itd. Postrežba solidna!